

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Fél évre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főújszédében, Kőszl János, Hochrein J. és fiai üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGETARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadóhivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árák szabálnak. Minden beiktatott hirdetés után 32 kr = 60 fillér bélyeg díj fizetendő.

Nyilttér! sor! ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A nemzeti casino ujjáépítése.

II.

A teljes ujjáépítés eszméjével kellett tehát megbarátkoznunk és számítást kellett tennünk arra nézve, hogy a Casino vagyoni helyzetének legkisebb kockázatása nélkül szabad-e az ujjáépítés tervének keresztülvitelére komolyan gondolnunk?

Két kérdés előtt állottunk. Az első kérdés volt, hogy mibe kerül az ujjáépítés? A második kérdés, hogy megszerezhetjük-e az ahhoz szükséges tőkét?

Az első kérdésnél az volt az egyik főszempont, hogy ha már új épületet emelünk, minden jogos igény teljes kielégítést nyeljen. A második főszempont az volt, hogy mennél több bérjövédelmet biztosítsunk magunknak a kölcsöntörlesztés járulékaiban a földözésére. Azon eredményre jutottunk, hogy a Casino számára az emeletben nyerhetünk egy olvasó termet, egy társalgó termet és két nagy játéktermet, továbbá egy nagy könyvtári helyiséget, a mely egyúttal iroda és ülésteremnek is szolgálhatna. A földszinten az utcára a kapu két oldalán két nagy termet s a souterrainban megfelelő mellék helyiségeket egy cukrászda- és ugyancsak két nagy termet hasonló megfelelő mellék helyiségekkel egy vendéglő számára. A Casino helyiségek felett a mansardban ki az utcára két lakást, az udvarra eseléd-szobákat, a két udvari szárnyépület mansardjaiban pedig egy házmeisteri és egy szolgakaszt nyerhetünk. A jelenlegi udvarra és a kert egy részére a Casino helyiségekkel összeköttetésben épülne egy a Hattyu teremnél jóval nagyobb bálterem a szükséges mellék helyiségekkel és üveggel fedett lépcsőházzal, — a bálterem alatt pedig egy azzal egyenlő nagyságú s az utcai éttermekkel összekötött nagy étterem szintén a szükséges mellék helyiségekkel. A mit körültekintően elveszítünk azt ki-potolhatnók a jelenlegi nyári helyiségek s a kerti fal lebontásával szabaddá teendő hatsókert idecsatolásával, úgy, hogy a kerti helyiség eddigi nagysága mindenestre megmaradna.

Több szakértő hozzávetőleges számítása alapján az épület ily módon felelpetve nem kerülne többé 70000 frtnál, mihez hozzáadva a berendezéshez szükséges 1:000 frt és a jelenlegi adósság 18000 frtnyi összegeit, — a szükséglet ténne összesen 100000 frt.

A Casino telke s épülete, a mikor még nem volt elhatározva a színháznak atellenben leendő építetése, 80000 frtra lett becsülve Most, hogy a színház vele szemben felépült és a színházter két sarkán is a közel jövőben díszes házak fognak emelkedni s ez a tér lesz Pécs városának nemesak legszebb, de legkeresettebb s így legdrágább helye is, bizvást felemelhetjük a régi becsárát 100000 frtra, melyből levonva ujjáépítés esetén a régi ház 30000 frtra tehető értékét, maradna a hátsó házzal együtt 70000 frt értékű telkünk, melyre a be-

ruházásokkal együtt 80000 frtért egy új épületet emelve, a Casino így egy 150000 frtot érő ingatlanok válnék tulajdonosává.

Es most tegyük számításra arra nézve, vajjon a Casino budgetje megbírja-e az ujjáépítésre felszaporodott újabb terheket, anélkül, hogy rendkívüli eszközökönöz kellene nyúlni?

Az ide mellékelte mérleg, mely a Casino legutóbbi két évi budgetje alapján készült, 1895. évre feltüntet a Casinonak rendes kiadási- és bevételi-mérlegét, a milyennek az mutatkoznék az új palota felépítése esetében. A 100000 frt kölcsönnek kamatos tőke törlesztése 5 $\frac{1}{2}$ %-al van számítva, a mi ha 50 évre vesszük fel a kölcsönt, elég méltányosnak mondható. Az új épület házbérjövédelmét szigorú mérlegelés alapján állapítottuk meg. A tagdíj felemelését számitáson kívül hagytuk. A kiadási tételeket lehető böven vettük fel. És mindezek után azon eredményre jutottunk, hogy a rendes budget 886 frtnyi fölösleggel záródik Nem vettük számitásba továbbá, hogy az 1892-iki előirányzatot a zárszámadások eredménye jóval fölülmulta, a mennyiben 99 frt 51-kronyi hiánnyal helyett 766 frt 45 kronyi fölösleg mutatkozott, a mi a bevételek 10%-os emelkedésével egyértelmű. Nem vettük számitásba a tagok szaporodását sem, a mi egy fényes új helyiség vonzó ereje mellett alig fog elmaradni. Számitásunk végeredménye pedig az, hogy előnyösebb a Casinora az ujjáépítés, mint az atalakítás.

Mert az ujjáépítésnél az 5500 frtnyi törlesztési összeget fedezi a házbérek 4940 frt összege, úgy, hogy erre csak 560 frtot kell ráfizetni, 12 évi adómentességet élvezve, adó- és illetékegyenérték, úgy vizdíj fejében csak 300 frtot kell lerónunk, úgy, hogy az összes realterhekre a Casino egyéb jövédelméből nem kellene többet ráfizetnünk, mint 860 frtot. Atalakítás esetén pedig, mint föntebb már kiszámítottuk, a realterhek összege 3525 frtra rugna, melynek földözésére az eddigi házbér 1840 frtját véve, az évi hozzáfizetés összege 1685 frtot ténne. E mellett nem szabad feledni, hogy ujjáépítés esetében a kölcsön visszafizetése után az utókornak egy tehermentes, díszes, jókarban fentartott palotát adhatunk at, míg ellenben atalakítás esetén a kölcsön visszafizetése után a Casino ismét csak egy, annyi idők multán valószínűleg újabb tetemes javításokat és beruházásokat igénylő régi épületnek maradna birtokában, melyet akkor bizonyára mégis csak alapjában kellene ujjáépíteni. Nem szabad feledni továbbá, hogy egy atalakított régi épület fentartása kétségkívül évenként nagyobb tatarozásra szorul, több előre nem látott kiadást, nem vart meglepetést okoz, mint egy új épület. És nem szabad végre feledni, hogy a régi épület atalakításának a költségei sohasem lesznek oly produktív befektetés, mint az új építkezés.

Az új építkezés jövédelmességének alapját képezik a házbérjövédelmek. Ide

mellékelte mérlegünk azokat 4940 frtban tünteti föl. Lássuk a tételeket egyenkint.

A cukrászda allana egy nagy utcai teremből, a souterrainban sütőhelyiségek s egyéb szükséges helyiségekből. Ezekért 1000 frt évi bért a legnagyobb pessimismus mellett is bizvást felszámíthatunk. A cukrász részére azonban fölüll a mansardban, ki az utcára egy 2 szobás lakást adhatunk, melyért 200 frt évi lakbér alig lesz vérmes számitásnak mondható. Van már e helyiségekre pályázók is, a ki eddigi sokkal szebb, célszerűtlenebb és összehasonlíthatatlanul kedvezőtlenebb fekvésű helyiségeiért 950 frt évi bért fizet. A mi helyiségünk lakással együtt 1200 frtért kapná meg. Azt hisszük, hogy 250 frt többletet minden esetre megadhat a tagasabb, fényesebb és tisztább helyiségekért, de különösen azoknak egy cukrászra nézve a Casino-épületben, szemben a színházzal, kiválóan előnyös fekvésükért. Így, hogy ezen helyiségeknek, sőt nyaron a kert helyiség egy részének is ily áron leendő bárbeadása kérdést nem képezhet.

A kapu másik oldalán, a Hattyu felé egy nyilvános vendéglőt tervezünk, az udvaron pedig, a jelenlegi kerti helyiségek alsó felén épülne a bálterem alatt egy nagy földszinti étterem, mely csupán a Casino tagjainak használatára, továbbá az igazgatóság külön kikérendő engedélyével balok, banquettek, vagy egyéb ünnepélyes alkalmakra nyilvánosan, nyaron pedig ugyancsak a Casinotagok számára estve a kert egy részével a vendéglős rendelkezésre volna bocsátható. Tekintettel arra, miszerint Pécsset egy modern berendezésű, izléses, kényelmes és díszes étterem egyáltalában nincsen, tekintettel továbbá arra, hogy egy ily étteremre nemcsak a Casinónak, hanem a nagy közönségnek is szüksége van, de tekintettel még arra is, hogy nagyobb társas vacsorák, banquettek és hasonló ünnepek megtartására egy ily étterem föltöte kívánatos, különösen balok és concertek alkalmával, a minek a hiányát eddig oly sajnosan és szegyenkezve kellett nélkülöznünk: mind ezekre való tekintettel alapos a feltevés, hogy az étterem kibérlésére fogunk megfelelő vállalkozóra találni. De csak két föltétel mellett. Először, ha legalább az első években lehetőleg alacsony bért számitunk. Mert közönségünkkel az étterem előnyeit, kellemességét, általában a házon kívül társaságnak való vacsorázás élvezetét, melyet eddig megfelelő helyiségek híján meg sem fedvelhetett, megismertetni s megkedveltetni kell előbb. A mihez a rendes színházi élet a társadalmat csakhamar meg is fogja szoktatni. Másodsor, ha oly bérlőt keresünk, a ki vállalkozási szelleme, tőkeje, feltétlen szoliditása, közönségünk nagyon szerény igényeihez mért jutányos arái által közönségünket odavonzani képes leendő. A mit a bérlő megtehet, annyival inkább, mert a Casino tagok, különösen a vendéglőben élni kénytelen tagok és honvéd tiszték közül bizonyosan fog magának össze-

torozhatni egy, eleinte talán csekély számu, de szolid kiszolgálát által mindig növekedő ügynevezett törzsvendégkör, mely a társaságnak más elemeit is időnként odavetendő; de mert másrészt a színház társaságsága, ha eleinte a közönségnek nem is a nagyobb, de mindenestre egy számbavehető részét hozzáfogja mintegy kényseritenni. Az utócsa néző nyilvános étterem számára bizonynyal megnyerheti még azon közönséget, a mely eddig is már megkedvelte és nagy számban látogatta a Nick-féle helyiséget. A közönség pedig, látva az étterem kényelmes, izléses, tiszta és fényes berendezését, tapasztalva a szolid és figyelmes kiszolgálást, a jó konyhát s e mellett az eddig megszokottnál nem magasabb árakat, rövid időn nemcsak megszokni, de megkedvelni is fogja éttermünkét, s a bérloknak eleinte kisebb jövedelmét, úgy hiszünk tisztességes összegre fogja fölemelni. A vendéglősnek végül még rendelkezésére bocsáthatunk egy nagyobb utcai Mansard lakást és eszedjei számára 4 udvari Mansard szobát. Ugy, hogy az utcai nyilvános éttermek, az udvari nagy étterem és kerti helyiség, az összes megfelelő mellékhelyiségek s a szükséges lakásokért összesen 2050 frtot bizvasz vehetünk számításba. Mely összeget tekintve, hogy példának okáért Sillay vendéglős a Percel-utcában, meglehetősen eldugott és a tervezettnél jóval kisebb helyiségekrét most már fizet 1000 frtot, a melyekért azonban a színház felépítése után bizonyosan 1200—1300 frtot lesz kénytelen fizetni: a mi helyiségeink majdnem háromszor akkora terjedelme s összehasonlíthatlanul előnyösebb fekvése mellett nagyon jutányosnak kell tartanunk.

A Casinónak rendelkezésére állana még a nagy bálterem, melyet bálók és hangversenyek céljaira berbe is adhatna, elkéintve attól, hogy saját bálját egy ily fényes teremben, összes helyiségeinek felhasználásával, az eddigieknél jóval kisebb költséggel tarthatna meg. Pécsétt a Casinó bálon kívül három szokott rendezettni. Az önkéntesek, a városkereszt-egyesület és a kereskedelmi ifjak bálja. Ez a minimum. Mert hozzájárulhat meg egy fényes megbál, sőt mint azelőtt volt a jogászbál is. De reményünk van, hogy a Fehér-kereszt egylet is a sorompóba lép; úgy, hogy a bálók száma talán a hatot is elérndi. Mindazonáltal maradunk meg csak a három bálnál. Egy-egy bál rendezése a díszítésekkel együtt körül 3—400 frtba, a Casinóbál közel 700 frtba kerül. Mi tehát egy-egy alkalomra a bál terem s összes mellékhelyiségeiért bizvasz kérhetünk 200 frtot, mert a mi termünk teljesen fel lévén díszítve, alig járna más egyéb költséggel. Ez ténne 3 bál után 600 frtot. Azon felül van még 4—5 hangverseny, melyek számára alig volna megfelelőbb helyiség található a báltermünkkel. Igaz, hogy itt lesz a színház, a melyben szízen lehetne hangversenyt rendezni. De először is színházban egy hangversen, ha csak nem tölti meg a közönség az egész néző teret, annyi Concertközönségünk pedig nincsen, soha sem oly előnyös még zenei szempontból sem, mint egy arra alkalmas terem. Mert az akustika csomópontja nem a szinpadra, hanem a zenekar helyére esik. Másodszor a színház bérlete nagyon drága. Mert a hangverseny is rendszerint a színházi évadban virágzik legjobban, már pedig a szinigazgató 150 frton alul, ha csak veszíteni nem akar, oda nem adhatja egy estére a színházat. Mig ellenben, mi egy hangversenyért alig kívánánk nagyobb bért 90 frtnál, a mi 4 hangversenynél 360 frtra ragna. Ugy, hogy a bálterem bérjévedelme ténne évenként legalább is 960 frtot. Ha többször adhatnók hérbé, még föltulmulhatná az 1000—1500 frtot is. Számításunkba

mégis csak 800 frtot állítottunk be ezen a czimen, a mi tulzottnak épen nem lesz mondható. Összevéve már most az új palota ezen bérjévedelmét és a Mária-utcai háznak 890 frtot tevő jövedelmét, az összes házbérek 4940 frtot tennének ki, melyek legnagyobb része 12 éven át teljesen adómentes. Ha pedig 12 év múlva beáll az adófizetés kötelezettsége, akkor már egyrészt általában is Pécsétt annyira emelkedtek a házbérek, másrészt különösen az épületünkben levő üzletek értéke is, hogy annyival a mennyit a kirovandó adóösszeg ténne, bizvasz felemelhetnók 12 év múlva a czukrázsda s az étteremnek amugy sem magasra szabott lakbéréit.

Az új építkezés jövedelmezőségét ezekben veltük beigazolhatni. De idezárt merlegünk nemcsak azt mutatja, hogy az új építkezésre felveendő kölcsön törlesztése már csak a házbérjévedelmek által is majdnem teljes fodozotét nyeri, hanem azt is, hogy a Casinó egyéb igényei is annak keretén belül teljes kielegítést nyernek a nélkül, hogy akár az évi tagdíjat, akár a játékdíjat csak egy fillérrel is emelnünk kellene. Nevezetesen felemeltük az újságok berleti összegét 100 frtnál. A szolgazsemélyeztet szaporítására beállítottunk az eddigiek felül 400 frtot. A világításnál megahagytuk ugyan az eddigi költséget, de ugy a légszesz világítás árának leszállítása, valamint különösen a vilámvilágítás lenyegesen olcsóbb árai az 1300 frt összegnek legalább is 47%-kal való leapasztatását indokolta tennék. Mindazonáltal nem tettük azt, mert az új helyiségekben annyival több lángot akarunk, a mennyit a világító anyag jutányosabb ára csak megenged, hogy így fényes, tündöklő termekünk mindenkire azon varazserőt gyakorolhassák, a mi elől nem zárkóztatik el az sem, a ki különben nemigen nagy barátja a tündöklő fényes parquettnek. A fűtés költségeit felemeltük 368 frtról 450 frtra, dacára annak hogy eddig drága faval fűtöttünk, mig új helyiségeinkben bizonynyal olcsóbb anyagot vehetünk számításba, a mennyiben központi fűtést tervezünk berendezni, mely nemcsak a Casinó termekét, hanem az egész épületet s a lépcsőházat is fűtené. Természetes, hogy a bérlok ehhez helyiségeik aranybábon hozzájárulni fognának, a mi által még mindig olcsóbb áron fűthetnek helyiségeiket mintha külön kályhákat kellene tartaniok. De ha megtartjuk is az eddigi fűtés módot, a fel-emelt összeg bőven fodozne a nagyobb helyiségek által igényelt többletet.

A bevételeknél csupán a játékdíjak jövedelmét emeltük 300 frtnál, de nem a díj felemelése, hanem az idei év eleje óta delutánonként kavézó társaság játékdíjainak a beállítása által, épen ugy, mint, be kellett állítanunk a delutáni kavézasból befolyó tiszta jövedelem címén másik 300 frtot, mely két tétel tulajdonképen új jövedelmi forrást képez.

Bevételi tételeink realitása érdekében egészen számításon kívül hagytuk az 1892. évi zárszámadás kedvező eredményét vagyis nem alkalmaztuk az előirányozott jövedelmek 10%-nyi fokozását, mert akkor a 13400 frtnyi bevételi összegnek tulajdonképen 15000 frtot felül kellene haladnia a 886 frtnyi fölölseg pedig megütne a 2000 frtot. Pedig az idei év is minden előjel szerint mintegy 1300 frtnyi fölölsegel fog lezáródni.

Mérlegünk realitásához tehát alapos kétely nem fér. Ugy, hogy pénzügyi szempontból az ujjáépítést a Tiszteit Közygűlésnek a Casinó fennállásának legkisebb kockázatása nélkül bátran ajánlhatjuk még azon eshetőségre való figyelemmel is, ha a tagok száma a jövőben netán apadna, a mi tekintettel városunk lakosságának és különösen az intelligentiának folytonos és örvéndes szaporodására, majdnem kizárt-

nak tekinthető. Mert ez esetben a tagok apadását a tagdíj és játékdíj mérsékelt emelésével véljük nehézség nélkül pótolhatónak. Ugy, hogy még 100 tagnak a kilépése sem terelné a megmaradtakat súlyosabban, mint a tagdíjak 4 frtnál, a játékdíjak pedig 20%-kal való felemelése szükség esetén pedig a kiadások körüli megtakarítások által, mely eszközök a beállított hiányt bőven pótolnák. Egyenként a Casinó 53 évi fenállása inkább arról nézve képez garantíát, hogy az nem fog stagnálni, hanem ellenkezőleg ha felújítjuk életet az fel fog virágozni.

De mindezen tisztán pénzügyi szempontokon kívül nem zárkozhattunk el azon erkölcsi köteletség elől sem, hogy a Casinó a mennyiben körülményei megengedik, hozzájáruljon a város szépítésének emeléséhez, különösen, hogyha oly helyen áll, a mely Pécsnek a közeli jövőben legszebb és legfeltűnőbb pontja leszen. Az új nemzeti színház, a térnek két sarkán egy-egy új díszes sarokház, a háttérben a kereskedelmi és iparkamara díszes palotája, — mindez oly környezet, a mely megköveteli azt, hogy hozzá méltók legyünk. Ha nem állana módunkban, ha a siker lehetősége nem tavol, de csak kétes is volna és kockázattal járna, akkor sajnósan bár, de kitérnénk ez erkölcsi köteletség elől. Hanem mikor azt látjuk, hogy pénzügyi helyzetünk megbirja az ujjáépítést s ahhoz rendes bevételeinkből a házbéréken felül alig kell évente többet áldoznunk 8—900 frtnál s ezen az aron nemcsak magunknak, a Casinó jövőjének, hanem a városnak s a közérdeknek is tehetünk számbavehető szolgálót és 50 év leteltével az utókornak egy díszes palotát tehermentesen adhatunk át: akkor valóban nem teljesítünk híven elvállalt köteletségünkét, ha nem törekedünk teljes erőnkkel tervünk megvalósításán.

Es most áttérünk a megvalósítás második főkérdésére, a pénzbeszerzés kérdésére. Egy 150,000 frtot ér ingatlanra azt véljük nem kell soká és sokféle keresünk 100,000 frt kölcsön megszerzését. Mert a mai pénzvízszonyok között ennek a tőkének ilyen elhelyezése alig fogja nehezésg tárgyat képezni. Budapestén a sugarút és korutak palota sora naggyobbszét ily módon elhelyezett tőkekből épült, melyeket a pénzintézetek a nagy jövővel kecsgetett ingatlanok mostani értékének 2/3 része erejéig adtak. Nekünk a Király-utca a Sugarút, itteni pénzintézetek bátran követhetik fővárosi testvereiknek a példáját. Nem kockázatnak még annyit sem, mint azok. Mert hiszen elkéintve attól, hogy nem egy magánembernek, hanem egy nemes társadalmi érdekét szolgáló stabilis erkölcsi testületnek nyújtják hitelüket, a legrosszabb esetet, a Casinó felozlatását veve számításba, egyebb bajuk nem lehet, mint az, hogy 100,000 frtukért megtartanak a Casinó 150,000 frtra becsült épületeit és telket, a mely ha a Casinó-helyiségekrét is bér fizettetik, a tőkének nem kevesebb mint 5¹/₂%-at mindig meg hozna. Es nem kell feledni, hogy törlesztési kölcsönönnél az adósság évről-évre apad, mig ellenben a jelzálogul szolgáló épület évről-évre értékben növekedik, azon a helyen a hol, és azokban a kezekben, a melyekben a Casinó igazgatása alatt áll, előbbi puhatólódzásunk eredményeként közheljük, hogy itteni pénzintézetek nem idegeneknek a kölcsön megadásától.

Végül még egyet nem hagytunk figyelmen kívül. Az ujjáépítés kérdése ma föltöte sürős és el nem odázható kérdést képez. Sürős azért, mert ha helyiségeink számára előnyös bérloket akarunkbiztosítani meg kell előznünk a felépítésben szomszédjainkat nehogy ezek előbb elkészüljen, a bérloket tőlünk elvonják, s így előnyös fekvésüket a mi karunkra kiaknazzák. Mert

ha most elszalasztjuk a kínálkozó s talán soha vissza nem térő alkalmat helyiségeink kedvező berbeadására, akkor nekünk kell majd bérleteinkkel alkalmazkodnunk előre látóbb szomszédjainkhoz, nem pedig önék mi hozzánk. Sőt felő, hogy akkor az újjáépítés tervének ily kedvező megvalósítását évek hosszú során el kellene halasztanunk.

A midőn tehát a Tisztelt Közgyűlésnek a Casino újjáépítésének a tervet lelkismeretes megfontolás, hosszas előkészítés és szigorú számítás alapján a legmelegebben ajánlunk, kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint:

1) mondja ki határozatilag a Casino teljes újjáépítését, 2) bizza meg a választmányt annak keresztülvételével, nevezetesen 3) egy 100,000 frtnyi kölcsönösszegnek 50 évi törlesztés és a lehető legutányosabb feltételek mellett a Casino jelenlegi és újonnan építendő ingatlanaira jelzálogi biztosítás s a Casino nevében elnöke által aláírandó kötvény alapján leendő felvételével, 4) a jelenlegi régi épület lebontása s annak helyén, ugy az eddigi kert helyisége ehhez megkiváratott részen 70,000 frtnyi költséggel egy minden jogos igényt kielegítő díszes Casino palotának, tanc és éttermek, cukrászda és a hozzá való mellékhelyiségeknek a felépítésével, 5) az eddigi jelzálogi teher kifizetésével, illetve convertálásával, 6) a szükséges beharuzasokra a fenti kölcsönből fennmaradó összegnek a felhasználásával, 7) az új épület terveinek nyilvános pályázat után teendő elkészítésével közölök a legjobbnak elfogadásával és kivételével, valamint illő díjazásával s a vállalkozó szerződésével, 8) végül az építkezésnek a jövő év tavaszán leendő megkezdéséhez végett a jelenlegi berlők helyiségeinek a felmondásával, új berlőknek szerződésével s az építés folyama alatt ideiglenes helyiségekről való gondoskodással. Pécsen, 1893. évi október 7-én. Tisztelettel A pécsi nemzeti Casino egyesület választmánya.

Pályázat. A kereskedelemügyi tárcza keretében, a posta és távirádial alkalmazandó 108. posta és távirádial gyakornok jelölt-állásra pályázat nyitattatott. Ezen 108. gyakornokjelölt közül 12 a pécsi kerületben fog alkalmaztatni. Pályázhatnak az 1883. l. t. cz. 14. §. alapján, kik a középiskolát vagy ezzel egyenrangú tanintézetet érettségi vizsgálaton sikeresen befejezték, 18-ik életévüket betöltötték és a magyar állampolgársággal bírnak. Ezen feltételeken kívül a pályázók közösi erkölcsi bizonyítványt nyújtva feddhetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítványt pedig ép és egészséges a posta és távirádial szolgálatra testi-ileg is alkalmas voltukat tartoznak igazolni. A pályázat alá becsatolt állásokat a posta és távirádial igazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettőt. A sajátkezűleg írt és születési, orvosi erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt pályázati kerényeket ennél fogva és pedig a már közszolgálatban állók által előjáróságuk, a közszolgálatban nem állók ellenben az illető szolgabíró vagy polgármester útján 1893. évi november hó 10-ig, aszerint a hol, az illető alkalmaztatni kíván a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta és távirádial igazgatóság-hoz nyújtandók be. A fölfogadott posta és távirádial gyakornok jelöltek ezen minőségükben 1 fit napidíjjal fognak részesülni, amelyet a posta és távirádial tanfolyam tartama alatt is élvezni fognak. A gyakornok-jelöltek a posta és távirádial tanfolyam hallgatására saját költségükön, 1894. évi szeptember 1-én Budapestre, illetve Zágrábra helyeztetnek át és a tanfolyam hallgatásával járó költségeket u. m. beirattási és tandíjat viselni kötelezettenek. A 10 hónapig

tartó tanfolyam befejezése után a gyakornokjelöltek, az 1893. IV. t. cz. 11. §-a értelmében, ha felsőbbtanintézetet végeztek évi 500 frtnyi, máskülönbön évi 400 frtnyi segélydíjjal gyakornokká, az előirt szakvizsga sikeres letétele után pedig a posta és távirádial tanfolyam hallgatói részére iskolai képzetségükhöz mérten fentartott állásokra fognak kinevezeteni. A fentebb kiirt feltételek részleteiben a posta és távirádial igazgatóságoknál bővebb felvilágosítás nyerhető. Pécs, 1893. október hó 13-án. Opris Péter m. kir. posta és távirádial kerületi igazgató.

A jó példa. Mint a »Somogy« írja, Kaposváron új évre a lapok száma meg fog szaporodni. A lap címe »Somogy Vármegye« és Noszpoly Tivadar fogja kiadni aki megyei tisztviselő és irodalmi dolgokkal is szokott foglalkozni. — Nem tehetünk róla, de mikor erről a keletkező új megyei lapról olvasunk, önkéntelenül is eszünkbe jut egy másik dunántúli lap, melynek szerkesztője szintén megyei tisztviselő és szintén szokott irodalmi dolgokkal foglalkozni. — Csak arra vagyunk kíváncsiak — az analogiát tovább fűzve — vajon Somogyvármegye alopánja szintén fog-e a megye főlsholgabíráihoz és körjegyzőihez rendeletet intézni, hogy az új lapot pártolják és annak küldjék a hirdetések és hogy Somogyvármegye főlsholgabírái szintén oda fogja-e magát reklámlálni az új lapnak és meg fogja-e engedni, hogy az sáros lábát az ő mentéjéhez fenhesse, mint az hol is csak? ... igen, igen, épen Dunántúl egyik nagy megyéjében is megtörtént és megtörténik. És ha meg fog történni, vajon oly békétűréssel fogják-e azt elnezni Somogyvármegye, a független férfiak hazájában, mint a hogy elnezik a — »seled-vármegyejében?»

Kereskedelmi és iparkamaránk közlése Kamarai elnök, Littyke József jelenti, miszerint a Dunánál Baja-Battaszék-nél való áthidalása érdekében alakult bizottságba az érdekeltsg az által a kamarai képviselőtében tagul megválasztattott, mit a közlés, valamint az elnök azon kijelentését, hogy fáradhatlan tevékenységgel fog közreműködni, miszerint a kamarai kerület ezen rég óhajtott terve megvalósuljon örvendetesen veszi tudomásul. A keresk. m. kir. miniszteriumhoz már felterjesztett kamarai költségvetés kiadási végösszege 8936 frtot tesz ki. A kamarai kerületben levő 4 törvényhatósághoz az ipartanács tagjaiul a régiek újra megválasztattak. Elnök jelenti továbbá, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur az ezredéves orsz. kiállítás bizottságának átirata szerint a fől-sült nem a kiállítók tömegére hanem arra helyezi hogy a természetes minden ága minőségileg lehető legjobban s lehetőleg minden arnyalatban képviselve legyen. Ezzel kapcsolatban titkár ismerteti a jövőben minden hónapban megtartandó első titkárok összejeveteléről felvett jegyzőkönyvet, melyben különösen hangsúlyozva van, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur a kamaráknak az ezredéves országos kiállítás érdekében kifejtendő tevékenységére kiváló mérvben számít; egyuttal felhivatott a kamarai azon iparosok és gyárosok névjegyzékének összeállítására, kiknek a kiállításban való részvételére a kamarai maga részéről kiváló súlyt helyez, mely jegyzéknek összeállítása folyamatban van. Örvendetes tudomásul vétetett elnök azon jelentése, hogy a keresk. miniszter ur leirata szerint a kamarának az iparszakoktatásra vonatkozólag tett javaslatai ellogadtattak. Elnök jelenti, hogy a műbortörvényt végrehajtó rendelettervezet véleményezés végett a kamarához leküldetvén, az összes érdekelt borkereskedőket értekezletre hívta össze,

hogy a rendeletnek reájok nézve sérelmes pontjai felett nézetüket nyilváníthassák. Az értekezlet a közülés által is elfogadott következő pontokban állapodott meg: 1. Minthogy a rendelettervezet csupán hazai borok keveréséről szól, kívánatos gondoskodni arról, hogy a hazai borral háziasított olaszbor minő név alatt hozható forgalomba? 2. a borseprő felhasználható legyen gyári célokra is, továbbá csak a »kiperéselt-borseprő« felhasználási módja legyen korlátozva 3. Pécs a baranyavidéki borvidékek jelentékeny empóriumá lévén, Pécs székhelyrel is állítsák fel a rendeletben kontemplált egy vegyvizsgáló bizottság. 4. Azon borkészletek forgalomba hozatalára nézve, melyek talán a rendelettervezetnek nem minden tekintetben felelnek meg, a törvény életbe léptétől azaz 1894. január 4-től hat hó engedtetsek. 5. Tiltassék el a borképezés, valamint a mézszel vagy kálival való savtalanítás, minthogy midkettő az egészségre ártalmas. 6. Tiltassék el hasonlóan a szénsavnak a pezsgőborba mesterséges uton való bevitelle egészségszügyi szempontból. 7. A rendelettervezet 4. §-ba vetessék fel »Pécs-baranyai borvidék«, mert a szegárd-villányi borvidékbe való beosztása Pécsnek a tényleges viszonyoknak egyáltalában nem felel meg és mert mig Szegárd, Villány s vidéke vörös bort termel, Pécs és vidéke fehér bort, így a megkülönböztetést már a bor minősége is megköveteli. Littyke József, elnök még a közülés által helyesléssel fogadott azon észrevételt teszi, miszerint a miniszter ur figyelme felhívandó azon körülményre, hogy a törvény kellő tapintattal s óvatossággal hajlandó végre, mert ha a kereskedő ártatlanul meghurcoltatik, amellet, hogy reputációja vissza nem állítható, a tisztességes borkereskedelem is Ausztriába fog terletetni, hogy a zaklatásoknak kitéve ne legyen, ott azonban, hol szükség lesz reá, alapos gyanu esetén a törvény teljes szigorral alkalmaztassék. A borkak vízzel való keverését eltiltó pontozatra sem ez értekezlet, sem a közülés észrevételt nem tett. — A keresk. miniszter urnak azon értesítését, mely szerint gondoskodott arról, hogy az állami vasutak üzemébe vett pécs-barcsi vasutvonalon is a m. kir. államvasutak díjszabása alkalmaztassék, a közülés köszönettel tudomásul vette. — Az ipari szövetkezetek alakítása ügyében egy bizottság küldetett ki, melynek feladata lesz az ilyen szövetkezeteknek a kisiparosokra nézve üdvös kihatását az érdekeiknek megmagyarázni s a szövetkezet megalakítását első sorban a kadarkó, cipészek és szabók közt megkísérteni. — A hitelesítésnek államosítását előző törvényben lefektetett elveket a közülés a változott viszonyoknak megfelelőeknek s üdvösöknek nyilvánította; kívánatosnak tartja azonban, hogy Pécsen is állítsák fel egy állami hitelesítő hivatal, a két évenként történendő utanhitelesítés kötelezettsége a törvényben kimondassék, nehogy az érdekeltek ezt majdan, mint eddig a tapasztalat bizonyítja, a hitelesítő közeg önkényének tartják, s végre az eddig megjelent ide vonatkozó rendeletek gyűjtésének össze. — A nagyobb teher szállító járművek keréktalpszélességének országsszerte egy mértetben való megállapítását a közülés nem javasolja, de óhajja a kerék távolság egyöntetű megállapítását, a keréktalpszélességének szabályrendelet útján való megállapítása pedig a megyekre lenne bízandó, mint amelyek a talajviszonyokkal legjobban ismerősök. — A kamarai által felállítani indítványozott s időközben Budapesten létesült Wurzl-féle inórgyár az érdekelte kereskedőknek, törvényhatóságoknak ott melegen figyelmökbe fogajánlatni, valamint a budapesti pamut-ipar részvénytárság

gyártmányai is a nagyobb kereskedőknek. — A női keresk. tanfolyamot végzetek alkalmaztatása ügyében a kamarához érkezett miniszteri leiratra elnök jelenti, miszerint Pécsért a kamara közbenjárása folytán 2. tanfolyamot végzett alkalmazást nyert s ő jövőben is a legtöbb sikert ígérő szóbeli érintkezést a kereskedőkkel fent fogja tartani s hiszi, hogy készséges fardozásainak meg lesz a kellő eredménye. — Az osztrák-magyar bank pécsi fiók-intézetéhez váltó bírálókul javaslatba hozták: Eizer János, Kindl József, Krausz Béni, Ratkovics Ferenc, Jankovics Hugó, Höfler János, kamarai tagok. Az iparos segítők szakrajztanfolyamára fellépő bizottságba megválasztották: Hoffmann Lajos, Hillebrand Ferenc, Rupprecht Nándor és kamarai titkár. A keresk. és ipartársulati ösztöndíj Back Imre, keresk. iskolai növendéknek a dományoztatott.

A történelmi hangverseny.

— Október 14. és 15. —

Amint előre látható volt, hozzá illő díszszel és fényvel tartotta bevonulását a magyar opera művésze Pécsre. Az utolsó akkord elhangzásával mindenki érezte, hogy maradó emlékét visz magával arról a dús lakomáról, melyen a művészt hivatott képviselői szolgálták fel s mi pécsiek meleg köszönettel, vagyunk irántok eltelve, mert vajmi gyeren jut egy-egy morzsa az ilyen frissítőből. Speciális magyar szempontból pedig sok nevelés és tanítás érzékével ér fel az az ismeretgazdagság, a melyet két esteire terjedt hangversenyekkel Káldyék nekünk hagytak; mert a magyar szellem gyarapszik azzal a most megszerzett tudattal, hogy ilyen istenáldotta nemzeti zenét vallhatunk dicsekedve sajátunknak; az idegen elem pedig, mint valami új felfedezés előtt szintén megnyitja szívét ennek az ellenállhatatlan hatalomnak. Mert tény az, hogy a magyar zene mindenféle kedélyhullámzásra kiválóan alkalmas annál a ritmusánál fogva, a mely nyelvünket is legelső oratóri nyelvű avatja, hogy t. i. a hangulata az első szótagra esik, a mi a fellépésnek imponázis fogadtatást kölesönöz s a dicitio iránt az érdeklődést már előre felkelti.

Káldy Gyula és művészei egy káprázató csokorban mutatták be a magyar operazene díszlő virágait; egy ékszerszekénybe gyűjtve tárták elénk csillogó, ragyogó drágaságait. Ugyancsak legeltettük szemekint rajtok! Ugyan lelkünkben árasztottuk el a kitűnő művészeket sűrű tapsainkkal! Magyar nemzeti missiót jöttek teljesíteni hozzánk, de azt aztán becsülettel be is töltötték, mert elragadtak édes énekkel minden szívet! Bár tudnánk szavunkkal elhatni mindenfelé, a hova még őket utajk vezérlik! Bár tudnók megértetni mindenkiel már jó előre, hogy igazi műélvezetre legyen elkészülve! Bár meghallának ajánlatunkat mindenfelé, hogy fogadjak ezt a művészesoportot tait karokkal, el ne maradjon senki előadásairól! Ezt pedig mondjuk a tapasztalatok után, a magyar genius szent nevében!

A szombati hangverseny első számai meglepetéseket hoztak, úgy a szerzemények mint az előadó művészek részéről, mindnyájunk számára. Ki várt volna Ruzsicska Józseftől, ettől a tót névtől, 1822-ből, a mikor igazán csak a cigányzenéből állt ki az egész magyar zene, ki várt volna ekkora drámai erővel teljes, igazi magyar, szivfacsaró érzelmeket megtestesítve:

„Vértől ázik Buda tére,
Csontból támadt halmain
Bűzhödik a magyar vére,
Repül szellők szárnyain.”

Ez a legelső magyar opera: „Béla futása” egyik mutatványa s mint mondók, egyik meglepetése. Együtt jött ezzel a másik meglepetés: György Zsófia éneke. Rendkívüli hang, maga a duzzadó erő, ritka terjedelemben; semmi túlzás sincs benne, ha Wiltnének egyszerűen igazat adunk, hogy György Zsófia éppen olyan, a milyen ő volt hasonló korban. Ezen pedig minden van mondva, mert Wiltnéhez hasonló drámai sopran a legtrikább jelenség. Általános elragadtatás zúgott végig a termen, mikor a fentidézett versszakot zongora- és hegedűkísérettel énekelte.

A következő „román” W. a l c h Vilmos bemutatója volt, a ki minden ízében éreces, kerek, ép és egészséges bariton hanggal rendelkezik; ő maga elegans magas jelenség, minden fesz és nehézség nélkül énekel. Már ez első szerepével megnyerte a közönséget, a mit ez sűrű tapsaival nyilvánított ki. Ezután maga a szervező férfiú, a rendező kéz: Káldy Gyula lépett elő Kuliffay Izabella zongoraművésznővel, a kiket játékuokról közönségünk már a kuruc-dalok után igen előnyösen ismer. Erkel Ferenc első operájának „Báthori Mária”-nak a nyitányát adták elő. Ez a zenemű szinten meglepetés volt, mert már előtűkréztette a nagy szellemet, a ki alkotó erejével, költészetével meglepelt minden időkre biztosította a magyar műzene rangját a harmóniak világában. Ugyan az a szerkezet, ugyanaz a nagyszabás, sok helyütt ugyanazok a zenei mondatok, mint a 4 év múlva megírt „Hunyady László”-ban, a mely pedig igen sokak szerint, Erkel legnagyobb alkotása. Tehát a legelső operában Erkel egyik lábával már a Parnassusra hágtott! Ebben a tudatban feldobog minden magyar ember szíve. A két előadó művész viharos tapsokban és kihívásokban talált elismerést a lelkesült közönség részéről.

Most a másik primadonna, W. a l c h né Bély Hermin lépett a színpadra, hogy Gara Mária „Nászdal”-ával hódítsa meg magának a közönséget. Tiszta, csengő lírai hang, kész iskolával; a futamokban biztonság és könnyedség, a trilla a hangrak valódi ékessége — szóval a legkellemesebb énekanyag, a minőt a hallgató egy koloratur-énekesnőtől csak várhat. Mint drámai művésznő társa, György Zsófia, úgy W. a l c h né Bély Hermin is túl van minden nehézségen; mindakettőt, csak élvezetre gondolva, a nyugalom jöleső tudatában hallgatja a közönség.

Azután még egy kellemes meglepetést hozott már az első száma a műsornak. Ez a mi szerény, de művészi késztettségéről sok év óta elismert „házi” hegedűművésznő Oswald Ferenc, a kit a zeneegylet boldogtalan kimulása óta nem láttunk hangverseny-közönség előtt, most azonban, idegen nemzetisége és idegen nyelve dacára, a magyar operastyl iránti tiszteletből készséggel vállalta el a közreműködést s ez lényegesen hozzájárult a művészi magaslat eléréséhez, mely a Káldy-hangversenyeket az amatőrök élvezetévé fokozta.

Ezekben mutattuk be a két szép est szereplőit. S a ki ott volt, igazat fog nekünk adni, mikor a legteljesebb elismerés hangján adózunk dicsérettel és magasztalással Káldy Gyulának és művésztársainak. Ők és a hangversenyterem közönsége egy családot képeztek; együtt voltunk a magyar zeneműzsa tündérpalotájában és hódoltunk neki emelkedett lélekkel, s eltelve büszkeséggel, hogy ily magas szárnyalású zeneköltőket és ily remek alkotású zeneműveket mondhatunk magunkénak, magyar hazánkénak!

A két est dús gazdag műsora, mely összesen 23 számot tartalmazott, nem férhet be egy hírlapi ismertetés szűk keretébe

akkép, hogy minden szám külön méltatás-sék, a mint különben megérdemelné. Azért legyen elég, ha beszámolunk azokkal a részletekkel, a melyek akár benső értékük, akár a kitűnő előadás után leginkább kiváltak. Így a „Hunyady”-ból a „Hattyu”-dal Kuliffay k. a. remek értelmezése után mintául szolgálhat azoknak, a kik e remek zenedarabot játszik. Császári Ferencről a „Kunok” kettősét meg kellett ismételni, György Zsófia és Walch Vilmos igazán elemőkben voltak. Mint költészeti gyöngyöt ki kell emelnünk az „Ilka” románcát Doppler Ferencről, a mely egészen elüt a magyar méret rendes menetétől, mert hatnyolcad ütemben van írva s az árvaság melábjára nemes egyszerűséggel vonul végig az egész szerzeményen, minden megszakítás nélkül. Ezt W. Bély Hermin juttatta teljes érvényre.

A „Bánkban”-nál kezdődő második estén már a mi kedves nemzeti hangszerünk, a cimbalom is érvényesül s ebben a tekintetben a Melinda dalát Káldy olyan teljes tökéletessé hangszerele cimbalom, zongora- és hegedűkísérettel, hogy a közönség elragadtatása kimondhatatlan volt. Ebben excellált hegedű Oswald, ki is tapsolták érte külön. Igen nagy hatást tett „Rózsa végjelene” Dózsa György”-ből, a melyet György Zsófia a magas e előbb erős, azután visszahangszerű kitarásával végzett. „Brankovits György”-ben a Walch gyönyörű baritonja érvényesült teljes mérvben. Örömmel ragadt meg minden hallgatót a „Nevtelen hősök”-ből a magdánál, a mely a legnagyobb szabású, a legmélyebb drámai alkotású művekbe elmerülő Erkel Ferenc szellemének sokoldalúságát bizonyítja. W. Bély Herminnek ez volt legsikerültebb szereplése, mert az ő sokoldalú, finom árnyalású művészetét legközelebbiből tette szemlélhetővé egy a nemes cantilenában, mint a koloratur-futamokban és staccatokban.

Ellenvélemény nélkül hangzott az általános magasztalás a két művészi est élvezetét után a művészek felé. Itt léptek fel először a nagy vállalkozással, bemutatni az országnak a magyar műzene sok-sok kincsét. Az itt aratott tökéletes siker jutalmazza fardozásukat mindennél, a hova léptek vezérlik. Részünkről őket a távolban is meleg rokonszenvünk igaz érzelmei kísérik.

Sirius.

Hírek.

Hangverseny. A november 4-iki jötekcélú hangversenyre a készülődések serényen folynak és a műsor is érdekesnek ígérkezik. Mar nem sokára abban a helyzetben leszünk, hogy e sokatigérrő hangverseny műsorát is adhatjuk, és reméljük, hogy a pécsi műpartoló közönség azzal tökéletesen meg lesz elégedve. Mindenesetre a műsor előnyére szolgál, hogy városunk veterán zongoraművésze, Preuss Adolf ur szívesen vállalkozott az énekszmok zongorakíséretére. Zichy Lujza grófkisasszony már legközelebb Bakócsra jön, és ez alkalommal Preuss ur is a bakócai kastély vendége lesz, hogy az énekróbak az ő kísérete mellett megtartathassanak. Nem lesz érdektelen felemlíteni, hogy a két grófnő Miss Annie Whelwright nagy hírnő angol énekesnő tanítványa, aki jelenleg Londonban tartózkodik, de hazánkat szereti, és ide évenként ellátogat.

A horvát bán körútjából. Nagyszerű ünnepélynek volt október 12-én színhelye a Nasichoz egy órányira fekvő gyurgyenováci erdőben Neuschloss, Smith és gr. Marchetti cég tannin és fűrészgyára. A horvát bán: gr. Khuen-Hedervary Károly a körútjába eső e két gyárat is meglátogatta, a hol nagy fényvel, pompával és ilkesedéssel fogadtattott Nasictól a marcováci erdőig fenyes fogatok szállítottak a

magas vendéget és főiri kíséretét id. gróf Pejachevitset és nejét; az esséki főispánt; ifj. gr. Pejachevitset a kis Márk és Elemér grófokkal és Dóra comtesse, továbbá az esséki alispánt és más notabilitásokat. Markovactól pedig a fényesre csiszolt locomotív „Anica,” vidáman pótkedve hozta a szőnyegekkel és zászlókkal díszített vagonokban a fényes vendégeket. Tarack lövések és „szívó” üdvözlések között szállt ki a vagonok legelsejéből a bán, rokonszenves megjelenésével és szívélyességével óriás lelkesedésre ragadva a tömeget, mely a zászlókkal, díszletekkel és diadalpapával ellátott deszka uton sorakozott ünnepélyesen. Neuschloss Ödön ki nyugodni nem tudó tevékenységével és fáradhatlan buzgalomával már oly sok jó szolgálatot tett a hazai iparnak, s ezért már nem egy kitüntetés részeses a ki naci tanningyár egyik legtevékenyebb cégtulajdonosa, a nála ismert előzékeny, figyelemmel fogadta a magas vendégeket, mindkét gyárban kalauzálva őket hivatalnokai kíséretében, előlük Epstein igazgató és Rothberg pénztárnokkal a fűreszgyárban, a tanningyárban pedig Preisch Ede igazgatóval és Weizer ural, hol a magas vendégek pártfogói jóakarataiban és elismerésében részesült. A szemle után id. gr. Pejachevitst és unokáival, — külön e célra rendelkezésére bocsátott szalonba vonult vissza miután a két gyárt már több ízben megszemlélte volt — a legszívélyesebb barátságokkal társalgott az ott, ott fogadta; Preisch Ede Wargajankát és Weiserné Spiller Elizát urhölgyekkel. A kis grófok szellemes közbeszólásai és otthonos, kedves modoruk, csaknem családi jellegű kölcsönzöt és szívélyes együttlének. Kesőbb a főurak kíséretükkel szintén a grófnőhöz csatlakoztak s a bán bemutatván magát a hölgyeknek, hosszasan magyarul beszélgetett Preischné uralnóval helyi érdekű dolgokról. Az őt követő főurak egyenként mutatták be magukat a hölgyeknek. A diszes társaság fényes dejeunerrel vendéglétezt meg a tanningyár lakosztályaiban s a gazdag lakomat szellemes toasztokkal fűszerezték. A magas vendégek 10 óra után hagyták el tanningyárt feledhetlen emlékek hágyva vissza.

Templom jubileum. Szép ünnep lesz f. hó 28-án Nemet-Marokon. Ekkor lesz ugyanis a német-márki plebánia templom fölszentelésének 100-ik évfordulója. A ritka szép egyházi ünnepen Troll Ferenc címzetes püspök fog pontificálni, egy hétre reá pedig a Virágosi leány egyház templomának hasonló jubileumán. A 100 év történetéről Schultz Karoly plebános egy kis füzetet irt németajku híveinek tanulságára.

Ritka jubileum. Fenyőssy Ödön szigetvári főszolgabíró f. hó 21-én üli megyei szolgálatba lépésének 25-ik évfordulója. Ez alkalomra a járás körjegyzői Szigetváron f. hó 21-én délelőtt a „Koronavendéglőben” társas ebédet, este pedig táncvigalmat rendeznek. A jubilans derek tisztviselői részünkről is melegen üdvözlöjük.

Pör a város ellen. Ebben semmi esodálni való nincs, mert — mint a polgármester mondja — ő soha sem volt még porban telperes. A dolog érdekes része abban áll, hogy a város ellen beadott felhívási keresetben Frankl S. és társa városi szeszberlők a felhívók, képviselőjük pedig Mutnyánszky Béla ügyvéd, ki a regále ellenőrzési bizottságnak is tagja és annak szombati ülésében is keményen részt vett.

A szombati tűz. A Pinter-fele gőzfűrdő legesze alkalmasból természetesen felszínre került újra a város tűzoltó intézménye körüli kritika. Bár az a körülmény, hogy tűzoltóink későn jöttek a helyszínre, nem ítéhető el, mert a tűz kitérése az épület tetőzetének minősége miatt későn

volt észrevehető, mégis tény, hogy ez intézmény sok hiányban szenved. Már a legutóbbi ujjászervezőkor előre láttuk, hogy a takarékoság által szűkre szorított szervezet nem fog kellően megfelelni, de meg kelle elégednünk akkor azzal is, mert mégis csak az előbbi állapotokhoz képest javult az intézmény. Ma azonban ténynyé és igazoltta vált az, hogy tűzoltó-szereink alig felelnek meg a szükségnek és tűzoltóink száma sem elegendő; beigazoltta vált az is, hogy az önkéntesség rendszerével teljesen szakítani kell. A kezelésnél is reformokra van szükség és így elengedhetlen ketelességük az illetékes tényezőknek a tűzoltó intézmény ujjászervezését napirendre tűzni. Hogy eddig is a legszükségesebbre szorított szervezet mellett az intézményünk kudarcot nem vallott, a véletlen kivül kiválólag Vaszary Gyula tűzoltó főparancsnok erélyének és buzgóságának köszönhető, melyet különben az új főparancsnok; Reeh György is örökölt, de ezen ezen buzgóság megköveteli az intézmény ujjászervezését, melynek szükségét a képviselő testületnek is be kell látnia.

— Uj városi pénztári szervezet. A szervezkedési bizottság hétfői ülésében véglegesen megállapította a városi pénztár és számvétség ujjászervezését és a kezelésnek összes módzatait. A városi összes bevételek és kiadások egy pénztárnok és ellenőr által fogják jövőben kezelni; a kifizetés, utalványozás, naplózás, elszámolásra nézve pedig az alkalmi adóhivataloknál szokásos szabályok alkalmazhatnók.

— A sörpótlék iránti szabályrendeletet a pénzügyminiszterium nem hagyta jóvá és így a költségvetés 6000 frtra előirányzott bevételből esett el, mely a folyó evre is szól, minthogy a jóváhagyás reményében szedett pótlék visszafizetendő lesz.

A Henry cirkusban igen sikerült előadás volt hétfőn, mely egyuttal a kis Henriette jutalomjátéka volt. A cirkus ez alkalomra egészen meglát és a bájos kis leány, ki igazán bámulato; bravourral végzi mutatványait a lovon, 3 szép virágcsokrot és több emléktárgyat kapott. No meg tapsot, hogy csakiny viharozt. Az előadás kiváló mozzanatait képezte Henry igazgatónak mint jockeynek fellépte. Oly ügyes lovasnak láttuk őt ez alkalommal, hogy megerdemli a legteljesebb méltatást. Nagyon érdekesek voltak Blenov mutatványai az idomított kutyákkal, melyek valóban ritkaság számba mennek. Dummer August nyújtó gyakorlatai is páratlanul szépek voltak, Sándor bohóc idomított paródiaja Pigollo számmárlat pedig valóságos nevető görcsöket okozott. Az előadásra a koronát Miss Beata lovas mutatványai tették, ki a látványos Hamupipőkének is legvonzóbb alakja volt. Ma este a jökevdü Sándor bohócnak lesz jutalomjátéka.

Ha lud, had legyen kövér gondolta a csak most megnyitott paksi állami polgári fiúiskola igazgatója és miután az első osztályba tulságosan sok tanuló jelentkezett, sürgősen kérte egy párhuzamos I. osztály felállítását a közoktatásügyi minisztértől. A miniszter azonban azt mondta hogy: ha lud, had legyen csak sovány úgy is jó az a paksiaknak — és megtagadva a párhuzamos osztályt, utasította Kászonyi Mihály igazgatót, hogy a törvényes létszámon felüli tanulókat küldje vissza a népiskolába — Vajon, ha Pécsen polgári iskola nyitnának, hány párhuzamos osztályra volna szükség?

— Gyilkosság gyanuja miatt. M. Peterdől írják nekünk, hogy Wagner Henrik vadász-ör szombaton a pécsi kir. tszék vizsgálóbírójának utasítására letartóztatott, miután erős gyanuok mutat-

koztak, hogy ő ölte meg Komár János volt kovácsmestert. Már a gyilkosság elkövetése után nyomban vallatóra vették Wagnert, de ekkor mindent tagadott.

Nem kolera. Folyó hó 12-délután 4 órákor egy kevéssel az előbb Németh-Bolyba jött geresdi férfi, Auth Adam, kolera-gyanus tünetek közt meghalt. Az eset, nagyon természetes, izgalomba hozta a község lakóit, még inkább azonban másnap a vizsgálat bizottság megjelenése. Dr. Mendl Lajos megyei főorvos, Serli és Stark orvosok kíséretében Trixler Karoly főszolgabíró és a községi hatóság jelenlétében megejtéven a vizsgálatot, kijelentette, hogy az eset még csak nem is gyanus; így tehát a bolyiák nyugodtan alhatnak a kolera miatt, melynek híre csaknem oly veszedelmes mint megjelenése. Az esetben gyanus legfőkébb az volt, hogy nevezett Mohácson érintkezett kolera-gyanus tünetek közt elhalt rokonának háznépével. — Auth különben régóta szenvedett gyomorgöröcsökben.

A pécsi jótékony nőegylet. E. november hó 5-én és 18-án egyélt helyi helységében tánc- és hangversenyyel így színi előadással egybekötött estélyt fog rendezni: ezen estélyeken a belépti díj és pedig az álló helyre 1 frt, az ülő helyre 2 frtban van megállapítva. A másor mely igen változatosnak s élvezetesnek ígérkezik, legközelebb fog közbe tetetni.

Tanügybarát plebános. Mikó György szegárd-újvárosi plebános plebániaja összes szegénysorú tanulóit saját költségén látta el tankönyvekkel. Ezen nemest tett nem szorul dicséret szavakra.

A baranya-sellyei fiatalság f. hó 22-én a nagyvendéglő terében tartókörű táncszórúeskat rendez. Beléptidíj: személyre 1 frt, családjegyre 3 frt. A tiszta jövedelem szegény gyermekek felruházására fordítatik. Felüfizetések a jötekyony cel érdekében köszönettel fogadtatnak.

Vidéki zurnalisztika. A „Csurgó és vidéke” szerkesztésétől Hegyi József tanár — elfoglaltsága miatt — vissza lepet. Utóda a szerkesztésben dr. Nagy Sándor ügyvéd lett.

Nincs szebb az egyetértésnél. Szegárdon ref. kántortanítónő Leszter Sándor nagyapólatja tanító választották meg a hívek, azonban nyomban megbánva a bizalmat, csaknem egyhangulag meglebtezték a választást; a megsemmisítést kérő deputatio utközben találkozott Leszterárral, ki a dolog rendjét megértven azonnal írásban lemondott állásáról és így most új választás lesz Szegárdon.

Emelkedő város. Dombóvár, mint a „Somogy” írja, legközelebb járásbíróiságot kap, mely hivatal a Döry-fele házban lesz elhelyezve. Dombóvár jelentősége, mint gabnakereskedési helye, egyre fokozódik. Egy évi buza-forgalma 2000 vagonra rug s ha a győr-enying-dombóvári vasút kiépül, e forgalom hatványozódni fog. A városok elelőben fő fontosságu tényező a forgalom és jó összeköttetés. A mely város könnyedén veszi a forgalmi összeköttetéseket, az maga mondta ki maga fölött a halálos ítéletet.

Kaszinó alakult Vörösmarton Elnök lett: Zvonicsné Alajos plebános, igazgató: Jantay József.

A szigorú pénzügyminiszter. Nem rég történt, hogy azon tőzsdé-birtokosoktól, kik a tőzsdét vasárnap délutánokon zárva tartották, a tőzsdé-engedélyt elvonatott. E tárgyban felebbezesek adván be, a pénzügyminiszter jóvá hagyta az engedély megvonását, mégis azon módosítással, hogy az illetők onként 5 frt bírságot fizetnek, tőzsdé engedélyük továbbra is érvényben marad. A pénzügyminiszter szigorúan ragazkodik azon rendelkezés, hogy a dohány tőzsdék vasárnap délutánokon is nyitva legyenek.

— **A nemzeti casino** építkezése-ről szóló választmányi memorandum mindenféle élénk megbeszélés tárgyát képezi. Az ügy fontosságánál, az eszme nagyszerűségénél és a kivétel iránti érdeklődésnél fogva nem találunk kifogásolni valót abban, ha az előterjesztés a casino sorsa iránt érdeklődő számos tagnál, kik közül nem egy elismerésre méltó munkásságot fejtett ki nemcsak a casino fenntartásában, hanem a közügyek terén általában, komoly és beható bírálat tárgyát képezi, sőt az előterjesztés adatait optimistuskoknál itélvén, a generalis átalakítás ellen elvi álláspontot foglalnak el. Bármennyire kívánatos lenne is ez ügyben a tagok összhangzatos egyetértése, mégis jogosnak tartjuk az építés ellenzésének álláspontját is s azért minden terrorizmus ez ügyben mellőzendő lenne, nehogy a nézet-különbség élessége bomlást idézzon elő a tagok sorai között. Abban mindenki egyetért, hogy a casino nagyobb javításokra rászorul, de sokan azt tartják, hogy egy az adósságot szaporító hitelműveltre fektetett építkezés meg nem időszerű s az erre vonatkozó számadások túlságosan vérmesek s előbb-utóbb a tagsági díjak fel-emelését vonnák maguk után. Így helytelennek mondják a vendéglők bérbeadására vonatkozó adatokat, mert alig lehetséges, hogy ugyanegy épületben két versenyző vendéglős vállalkozó, az pedig, hogy maguk a casino-tagok egy udvari vendéglőst kirtanak, éppen lehetetlen; magasan tartják a bál és hangversenyi jövedelmeket, mert a casino nem üzleti vállalkozás és a terem mellékhelyiségek nélkül úgysem elegendő, ezek átengedése pedig nehézségekkel járna, de a színhazzal való concurrencia sem lenne helyén; a többi bérhelyiségek árai is hosszú időkre nem biztosak. Eltekintve ezektől, a casino, nem lévén az építkezés részvényekre fektetve, a tagok számára nagyon változó és előre nem látott eseményektől függő. De fő hiba, hogy az építkezésre nézve nincs tervek és pontos költségvetés, mi az egész számadást illusoriussá teszi és éppen ez utóbbi ok elégséges arra, hogy első sorban annak bekövetelése kívánatossá tegye, hogy aztán pozitív számokra alapíthatassék a kombináció, mert magának egy nagyszabású bátkeremnek a mai igények szerinti fölépítése nemcsak az épület monumentális jellegét követeli meg, hanem páholyok, karzat és díszes ornamentika nélkül alig képzelhető, mi az összes építkezésekre előirányzott 70000 forint alighanem egymaga fölemészténé. Az előleges terv megkészítését, melyre a közgyűlés bizonyára szívesen hoz áldozatot, nem csak finánciális okok teszik kívánatossá, hanem az egyenesen mellőzhetően már csak a területi beosztás megítélhetése végett is, mert nagyon sokan féltik a jelenlegi casino-keretet, melynek megtartása kívánatos.

— **Sport.** A pécsi atletikai klub sádsi gyalogversenye vasárnap, kedvezőtlen időjárás mellett tartatott meg. Az indításnál 8 nevező jelent meg és pedig: Notter Jenő, Sággy János, Fonyó Jenő, Fábrgy Gyula, Háimesz Károly, Zsilie Ferenc, Taizs József és Lauber Rezső urak. Az indítás reggeli 7 óra 15 perckor történt. Tavolság 30 knter. A versenyt a közben megeredt eső miatt az 5-ik knternél négyen feladták. Elsőnek érkezett a célponthoz d. e. 10 óra 53 perckor Notter Jenő, másodiknak (11 óra) Sággy János, harmadiknak 11 óra 2 perckor Fonyó Jenő, negyediknek 11 óra 4 perckor Fábrgy Gyula. Notter az utat 3 óra 38 perc alatt tette meg, átlagos rekord tehát knterent 73 perc. Sasdon az atletákat senki sem fogadta, azonban atletáink gondoskodtak róla, hogy a sádsi korszakos jó ebédet adjon nekik, ahol aztán kitűnő kedélyhangulatban mulattak a versenyzők, **t o v a b b á:** dr. Egrgy Béla, Liskay Bálint, dr. Nagy Géza, dr. Nick Alajos mint a verseny bizottság tagjai és

mint vendégek: Notter Jenő, Bach János körjegyző, dr. Krausz Győző ügyvéd, Rapun Aladár szolgabíró, Latzkovits Antal és Kerese Kálmán ügyvédek, Selényi Antal tűzoltó parancsnok stb. A díjakat a lakoma előtt lelkes beszéd kíséretében osztotta ki dr. Egrgy Béla elnök és pedig az elsőnek a club győnyörű kivitelű ezüst érmét, a másodiknak bronz érmét és tiszteletdíjjal egy nikkelt paizost, harmadiknak bronz-érmét, negyediknek tiszteletdíjjal (2 fali képet.) A mulatság a legjobb hangulatban d. u. 1/25 óráig folyt, amikor a versenyzők részint kocsin, részint — később — vonaton hazatértek.

— **Hymen.** Dr. Stein Henrik jónévű ügyvéd eljegyezte Reif Károly katonai élelmezési vállalkozónak leányát: Olga k. a. t. — **Marton Miksa** fakereskedő eljegyezte Krausz Albert babócsai kereskedő leányát: Regina k. a. t. — **Weisz Armin** zálogháztulajdonos eljegyezte Kohn Herman kereskedő leányát: Zsella k. a. t. — **Fekete József** biztosítási hivatalnok f. hó 22-én vezeti oltárhoz Schwartz ermin k. a. t.

— **A Szepešy-szobor.** A leleplezés napjának és programjának meghatározása végett a szoborbizottság tegnap délután 3 órakor ülést tartott. Az ünnepély f. é. november 5-ik napján, d. e. 11 órakor tartatik meg, melyre a szoborbizottság a városi képviselőtestületet, az egyházi és világi hatóságokat úgy az összes tanintézeteket meghívja; részt vesz Kiss György hírneves művésznök is. A felavató emlék beszéd tartására Banffay Simon b. t fog felkérteni: a szobor átvétele és hű megőrzését a polgármester biztosítandja rövid beszédben, melyben egyuttal a város hálaérzetének ad majd hű kifejezést.

— **Kanonoki hagyatékok.** Egy pénzügyi szakembertől kaptuk a következő érdekes sorokat: „Még ma is várjuk annak a cáfolatnak megígért jó következményeit, mely Slaby Ferenc nagyprepost végrendekezésének jótékonyági részére vonatkozott. De hiába várjuk! Azóta meghalt Girk Alajos kanonok is és ott se jutott jótékonycélra semmi. De bizonyára sokan lesznek, kik karóvrendre azt mondják: majd jut a fináncnak illeték fejébe: bőven! No hát, a mint a végrendeletnek hallgatott a jó szív, úgy a törvénytestület is néma maradt, mert nehogy az állam a maga jogos részéhez jusson, az életbeni elajándékozás fogása jött a divatba. Csakhogy aligha jó volt a fogás és az erre vonatkozó tanács, mert azokra a takaréktári könyvecskékre mégis rábizonyítható, hogy — hagyatékot képeznek. Akkor aztán megis csak jut a fináncnak!”

— **Rémhír az épülő színházról.** Nagy szenzacionális feltűnést keltett a „P.

Z. legutóbbi számának az új színház építéséről irt vezércikk, melyben hitelt érdemlőleg erősítette azt, hogy a színház terveinek méreteiben hiba van s ennél fogva a színpad, mint szűk és kicsiny, teljesen alkalmatlan Oly komoly dolog ez, melyet a tervezőknek és építésznek úgy, mint az ellenőrző bizottságnak és a hatóságoknak egy percig sem szabad beható, alapos és a felelősség teljes tudatában irt válasz nélkül hagyni. Akár igaz, akár nem igaz az érintett vezércikkben foglalt kritika, kell, sőt a tisztesség elengedhetlen követelménye, hogy tiszta vizet öntsének a pohárba, mert itt nemcsak elviselhetetlen kárrol hanem a város erkölcsi reputációjáról lenne szó, nem is említve az építés körül érdekelt különböző tényezők erkölcsi felelősségét. Egyelőre, míg a válasz meg nem jön, tartózkodunk minden bírálattól, vagy személyeket érintő támadásoktól annál is inkább, mert lapjaink kritikáját teljesen hitelesnek nem tartjuk; de elvárjuk, hogy a válasz haladéknélkül megtörténjék; legyen azonban a válasz nyílt, határozott, minden kételyt kizáró: ne csúrión-esavarjon. Ezzel tartoznak az illetők a sajtónak még akkor is, ha ez esetleg tévesen informáltatván túlzása esett is.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen.

Vidéki megrendelések is elfogadtnak.

Király-olaj

vizfehér, teljesen szagtalan, a legnagyobb hőfokot tartó, legfinomabb szalonpetroleum

kapható kizárólag az

1. magyar lámpagyár-részvénytársaság

gyári raktárában:

MULDINI TESTVÉREK cégnél Pécsen,

budai fő-utca 7-ik szám.

1 kgr. 40 kr., 10 kgr. 3 ft

80 kr., 50 kiló 18 ft.

Nagyválaszték mindennemű lámpákban.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERULET, KULSŐ VÁCZI-UT.
Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCZA 11. — Fő-kiraktár KEREPESEI-UT 77

Gőz- és járgány-cséplőkészületek

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egyetemes acél-ekék,

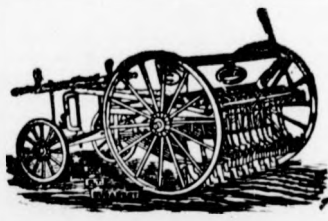
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarékonykiszító gépek, darálók, őrlőmalomok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekövű és marokrakó arató-gépek és fűkaszó-gépek, szállítható mezői vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legutányosabb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

CIRCUS HENRY

Pécsett, a Buzatéren.

Ma szerdán, okt. 18-án este 8 órakor

nagy tréfás díszelőadás

a kedvelt **Sándor** bohóc javára.

Jelszó: Aki bohócot akar látni és nevetni,
Annak ma a circusba kell menni.

Humor — jókedy — éle — vigság!!

A jutalmazandó minden
számában föllép és ez
estét az egész idény leg-
mulattatóbb estéjévé
teszi.

Különös elismerésre méltó

a bohóc mint bűvész,
a bohóc mint akrobata,
a bohóc mint énekes,
a bohóc mint ugró,
a bohóc mint idomító,
a bohóc mint humorista.

Ezenkívül föllépnek az összes művészek.

Záradékul:

Ámor a konyhában.

Nagy tréfás némajáték.

Sándor bohóc

1000

fillért fizet annak, aki mai
talányát megfejti.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhirre teszi, hogy Engel
József fia cég felperes végrehajthatónak

Krausz Lajos

végrehajtást szenvedő elleni 7 frt — kr.
tökekövetelés és járuléki iránti végrehaj-
tási ügyében a pécsi kir. tvszék területén
levő Denesház község határában fekvő a
denesházai 173. sz. tjkvben felvett I. 20b.
hsz. 20. sz. házból (koresma) alperest il-
letett felére az arverést 744 frtban ezen-
nel megállapított kikiáltási árban elren-
deltetik s hogy a fentebb megjelölt ingatlan
az 1893. évi november hó 8-dik
napján d. e. 10 órakor Denesházán a köz-
ság házában megtartandó nyilvános arveré-
sen a megállapított kikiáltási áron alul is
eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok pecsárának 10 százalékát, vagyis
74 forint 45 krajczárt készpénz-
ben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt ovadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezése-
ről kiállított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi
hatóság 1893. évi július hó 14. napján.

Lukrits István kir. tszeki bíró

4557. sz. tk. 1893.

4568

Arverési hirdetmény.

A dárдай kir. bíróság mint tkvi ható-
ság közhirre teszi, hogy Fodor Pál
ügyvéd dárдай lakos végrehajthatónak

Lázits Gyokó villányi lakos

végrehajtást szenvedő elleni 36 frt — kr.
töke követelés és járuléki iránti végre-
hajtási ügyében az arverést a dárдай kir.
járásbíróság területén levő Villány község-
ben fekvő, a villányi 802. sz. tkvben
felvett 220b. hsz. fekvőség és 186b. sz.
házra 588 frt a villányi 176. sz. tjkben
felvett I. 38. külteleknek alperest illető
fele részére 737 frtban ezenel megáll-
apított kikiáltási árban elrendelte és hogy
a fentebb megjelölt ingatlanok az **1893.**
évi november hó 17. napján d. e. 10
órákor Villány községben a jegyzői irodá-
ban megtartandó nyilvános arverésen a
megállapított kikiáltási áron alól is el-
adatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az
ingatl. becárának 10%-át vagyis 58 frt
80 krajczárt és 73 forint 70 krajczárt kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-
cikk 42. §-ban jelzett árfolyammal szá-
mított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333.
sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet
8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapir-
ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az
1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe-
lyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt át szolgáltatni.

A dárдай kir. bíróság mint tkönyvi
hatóság 1893. évi aug. hó 24. napján.

Jobst Béla kir. aljbíró

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű
szeszes italok asztali likő-
rök és különlegességek
azonnali elhibázhatatlan eke-
szítésére a legkiválóbb minő-
ségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú,
vegyileg tiszta **eceteszen-
ciát** kellemes ízű borecetel
és közönséges ecetek gyár-
tásához. Leírások és haszná-
lati utasítások ingyen mellé-
keltetnek

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árslapot bérmentve küldök.

POLLÁK KÁROLY FÜLÖP

eszencia - különlegességek gyára

Prágában.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

4546

Uj könyv- és papirkereskedés!

Felhivom a t. közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy **PÉCSETT, Király-utca, Hattyu-épületben (Schönwald Imre ékszerüzlete mellett) egy jól berendezett**

könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Jól felszerelt raktár, jó minőségű áruk, mérsékelt árak, gyors, pontos és előzékeny kiszolgálás által t. vevőim megelégedését reményilem kiérdemelni.

Könyv- és könyomdai munkák felvétele a legjutányosabb árak mellett.

Mindennemü tankönyveket
és tanszereket

 a legjobban és legolcsóbban lehet beszerezni.

Régi tankönyvek vétele és eladása.

Magamat a t. vásárló közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok teljes tisztelettel

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedő.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.